

2017

AJANDA AGENDA ՕՐԱՏԵՏՐ

YEMEK

FOOD

ՌԻՏԵԼԻՔ

HDV
YAYINLARI

HRANT DİNK VAKFI
HRANT DINK FOUNDATION
ՀՐԱՆԳ ՏԻՆԶ ՀԻՄՆԱԲԿ

Anarad Hıgutyun Binası
Papa Roncalli Sokak No 128
Harbiye 34373 Şişli, İstanbul
Tel: +90 212 240 33 61 - 62
Fax: +90 212 240 33 94
info@hrantdink.org
www.hrantdink.org

Kapak fotoğrafi Cover photograph Կողքի լուսանկար

© Berge Arabian

Եւեղի գեղեր Contributors Աշակողներ

Alexandros Kampouris, Altuğ Yılmaz, Ararat Şekeryan, Aras Ergüneş, Aret Gırcı,
Arican Paker, Ayfer Yavi, Ayla Jean Yackley, Ayşegül Kantarcı, Berfu Kızıltan,
Berge Arabian, Burçin İçdem, Can Zeynep Sungur, Cansen Mavituna, Dença Kartun,
Delal Dink, Edip Arslan, Efsa Kuraner, Eric Nazarian, Ezgi Kan, Funda Tekin,
Hande Göksan, Karin Karakaşlı, Kayuş Çalıkman Gavrilof, Levon Bağış,
Murat Gözoğlu, Müge Yamanyılmaz, Müşerref Kartaler, Nagehan Uskan,
Nayat Karaköse, Rita Ender, Selin Sönmez, Sera Dink, Sevan Değirmenciyan,
Silva Özyerli, Tuğçe Nomanoglu, Vahakn Keshishian, Zeynep Arslan,
Zeynep Oğuz, Zeynep Taşkın

Baskı Print Տպագրութիւն

APA Uniprint Basım San. ve Tic. A.Ş.
Hadımköy Mh. 434 Sk. No: 6 34555 Arnavutköy, İstanbul
T. (212) 798 28 40

isbn 978-605-66011-9-4

12/2016
İstanbul

Ad Name Անուն.....

Soyad Surname Մականուն.....

Adres Address Հասցե.....

.....

.....

.....

Telefon Phone Հեռաձայն.....

E-posta E-mail Ել-հասցե.....

Kan grubu Blood type Արեան խումբ.....

Gelin önce birbirimizi anlayalım...
Gelin önce birbirimizin acılarına saygı
gösterelim...

Gelin önce birbirimizi yaşatalım.
HRANT DİNK

Come, let us first understand each other...
Come, let us first respect each other's pain...
Come, let us first let one another live...
HRANT DINK

Եկէ՛ք՝ նախ զիրար հասկնանք...
Եկէ՛ք՝ նախ մէկմէկու վշտերը յարգենք...
Եկէ՛ք՝ նախ զիրար ապրեցնենք:
ՀՐԱՆԴ ՏԻՆԷ

Hrant Dink'in, 19 Ocak 2007'de, gazetesi *Agos*'un önünde öldürülmesinden sonra, benzer acıların yeniden yaşanmaması için; onun daha adil ve özgür bir dünyaya yönelik hayallerini, dilini ve yüreğini yaşatmak amacıyla kuruldu. Etnik, dini, kültürel ve cinsel tüm farklılıklarıyla herkes için demokrasi ve insan hakları talebi, vakfın temel ilkesidir. Vakıf, ifade özgürlüğünün alabildiğine kullanıldığı, tüm farklılıkların teşvik edilip yaşandığı, yaşatıldığı ve çoğaltıldığı, geçmişe ve günümüze bakımımızda vicdanın ağır bastığı bir Türkiye ve dünya için çalışır. Hrant Dink Vakfı olarak 'uğruna yaşanması davamız', diyalog, barış, empati kültürünün hâkim olduğu bir gelecektir.

Hrant Dink Foundation was established after the assassination of Hrant Dink in front of his newspaper *Agos* on 19 January 2007, in order to avoid similar pains and to continue Hrant Dink's legacy, his language and heart, and his dream of a world that is more free and just. Democracy and human rights for everyone regardless of their ethnic,

religious or cultural origin or gender is the Foundation's main principle.

The Foundation works for a Turkey and a world where freedom of expression is limitless and all differences are allowed, lived, appreciated, multiplied and conscience outweighs the way we look at today and the past. As the Hrant Dink Foundation 'our cause worth living' is a future where a culture of dialogue, peace and empathy prevails.

Հրանդ Տինք Յիմնարկը հիմնուած է Հրանդ Տինքի 2007-ի Յունուար 19-ին իր շաբաթաթերթ *Այոս*-ի առջեւ սպանուելէն ետք: Յիմնարկին նպատակն է նման ցաւերը կանխել, եւ շարունակել Հրանդ Տինքի ժառանգը, լեզուն ու սիրտը եւ երազանքը աւելի արդար ու ազատ աշխարհ մը ունենալու: Յիմնարկին գլխաւոր սկզբունքն է ժողովրդավարութիւն եւ մարդկային իրաւունքներ պահանջել բոլորին համար, զերծ մնալով ազգային, կրօնական, մշակութային եւ սեռային խտրականութենէ:

Հիմնարկը կ'աշխատի թուրքիոյ եւ աշխարհի մը համար, ուր

արտայայտութեան ազատութիւնը անսահման է, զանազանութիւնը արտօնուած է, կենցաղին մաս կը կազմէ, կ'արժեւորուի ու կը ծաւալի, եւ ուր խիղճը մեծ տեղ կը գրաւէ մեր անցեալի եւ ներկայի աշխարհահայեացքին մէջ: Որպէս Հրանդ Տինք Յիմնարկ, «մեր կեանքի դատը»-ն է ապագայ մը, ուր կը տիրեն երկխօսութեան մշակոյթը, խաղաղութիւնը եւ համակրանքը:

2017 AJANDA

2017 AGENDA

2017 ՕՐԱՏԵՏՐ

Yemek, sadece karın doyurmak değil, hayatın, kültürün, varoluşun temel direklerinden biridir bizim coğrafyamızda. Mevsimler, bayramlar, doğumlar, ölümler yemeklerle anılır; ibadet yemekle yapılır; yemek yemenin yasak olduğu zamanlar, belirli dönemlerde yenmesi âdet olan ya da okunmadan yenmeyen yiyecekler boldur bu coğrafyada. Şarabın, tahılın, peynirin muhtemel anavatanı olan bu topraklardan çeşitli nedenlerle ayrılmak zorunda kalmış, koparılmış olanlar da boldur ama, yemek insanların ortak paydasıdır burada. Yemeğe hamaset bulaştırma çabaları hep boşa çıkar. En kutsal yemek harisa ile keşkek, anuşabur ile aşure, ölünün arkasından yapılan helva, hep aynı damardan beslenir. Bu yüzden yemeğin milliyeti olmaz, coğrafyası olur. Bu yüzden, medeniyetin yeşerdiği bu topraklar, yemek yemenin de kutsal topraklarıdır.

Yaratılış efsanesinde cennetten kovulmaya neden olmasından, Artin Amira Bezciyan'nın pastırmayı rüşvet olarak kullanmasına, yemeği yani

hayatın kendisini anlatıyor bu seneki ajandamız. Manastır yiyeceği iken meyhane masasına düşen, sonraları ise bu toprağın en kadim halklarından birinin kültüründen bahsedildiğinden çoğu zaman akla gelen ilk, hatta tek şey olan 'topik'ten, iyi malzeme bulamadığı için intihar eden aşçıbaşına; toplama kamplarında hayatta kalmak, akıl sağlıklarını korumak için hayali ziyafet sofraları kuran kadınlardan, meyvelerin antik çağdan bugüne uzanan evrimine, bazen iştah açan ama çokça kekremsi bir tat bırakan bir ajanda elinizdeki. Yemekler de hep tatlı olmaz zaten; acıyı bileceğiz ki tatlıyı anlayabilelim.

2017'nin, "Daha kötüsü olamaz artık" dedikçe daha da kötüsüyle karşılaştığımız bir yıl olmamasını umut ediyoruz. Hrant Dink'in tarif ettiği o "yaşadığı cehennem cennete çevirmeye talip insanların" ruhunu beslesin ajandamız.

In our land, food is not just about eating. It is also one of the essential pillars of life, culture and existence. Seasons, holidays, births and deaths are commemorated with food. Religious rituals are performed with food; in this land, eating is sometimes prohibited, and there are other times when plenty of food is traditionally eaten and still others when meals cannot be taken without being first blessed. An abundance of cuisine has been forced to leave this land, which is most likely the homeland of wine, grain and cheese. Nevertheless, food is common ground for the people of this land. Attempts to feign heroism by starting disputes over the origin of certain foods always fail. The holiest, harissa and keşkek, anuşabur and aşure, halva cooked in the memory of the deceased, all spring from the same source. Food does not belong to any nation; rather, it belongs to a land. That is why this land, where civilization was born, is also a holy land for food and eating.

This year's agenda is about food, or life itself, in a sense. Food is the reason behind the fall from grace, according to the myth of Genesis, and sometimes it is offered as a bribe, like Amira Bezciyan did with pastirma. By including stories like these, this agenda will whet your appetite at times, but it will also leave a bitter taste, as you find tales like that of

topik, the chickpea dish which was once a monastery meal and wound up in taverns, then became the primary, perhaps the sole reminder, of the culture of one of this land's most ancient people. There is the tale of the chef who committed suicide because he could not find decent ingredients, and the imaginary feast tables set by women in concentration camps to survive and stay sane. We learn about the evolution of the fruit of antiquity until the present day. Well, dishes are not always sweet anyway. We should know bitterness in order to appreciate sweetness.

We hope 2017 won't be a year in which we keep experiencing hardship, as many of us contemplate that the state of affairs cannot get much worse. May our agenda nourish the souls of those whom Hrant Dink described as "the people who are seeking to turn the hell they live in into heaven."

Մեր տարածաշրջանի մեջ ուսելիքը միայն փոր կշտացնելու միջոց չէ, այլ կեանքին, մշակոյթին, գոյութեան գլխաւոր սիւներէն մէկն է: Եղանակները, տօները, ծնունդը, մահը, ուսելիքով կը նշուին, պաշտամունքը ուսելիքով է, առատ են ծեսերը, որ կ'արգիլեն ուսել, կամ որ կը թելադրեն որոշ ուսելիք, եւ կամ որ կ'օրհնեն ուսելիքը: Գինիի, թահիկի, պանիրի հաւանական այս ծննդավայրէն տարբեր պատճառներով հեռանալու ստիպուածներն ու հեռացուածներն ալ առատ են: Սակայն ուսելիքը կը մնայ այստեղի մարդոց հասարակացը: Սին կը մնան շանքերը ուսելիքին եւս տիրանալու: Ամենէն սուրբ ուսելիքը, Զարիսա եւ քեշկեկ, անուշապուր եւ աշուրէ, հանգուցեալին ետեւէն հալվա, բոլորն ալ նոյն երակէն հը սնանին: Այս պատճառով ուսելիքը ազգութիւն չունի, աշխարհագրական տարածք ունի: Այս պատճառով, քաղաքակրթութեան օրրան այս հողը, նաեւ սուրբ հողն է ուսելիքի: Ծննդոցի պատմութեան դրախտէն վտարումի պատճառէն մինչեւ Արթին Ամիրա Պեզճեանի պատճառման որպէս կաշառք գործածելը, այս տարուան մեր օրատեսուրը ուսելիքի, այսինքն, ինքն կեանքի մասին է: Վանքի ուսելիքի հանգամանքէն մինչեւ գինետուն ինկած, եւ յետոյ այս հողի ամենէն հին ժողովուրդներէն մէկուն խորհրդանիշը, նոյնիսկ յատկանիշը դարձած «թփիկ»-ը,

լաւ բաղադրիչ չգտնելուն անձնասպան եղած խոհարարը, կեդրոնացման ճամբարին մէջ ապրիլ շարունակելու եւ հոգեկան առողջութիւնը պահելու համար երեւակայական ճաշկերոյթ պատրաստած կիները, պտուղներուն նախնադարեան ժամանակէն մեր օրեր եղափոխութիւնը, երբեմն ախորժաբեր, երբեմն լեղի պիտի ըլլան ձեր ձեռքի օրատեսուրին մէջէն: Ուսելիքները միշտ անուշ չեն ըլլար, երբեմն ըլլան կծու, որ անուշը գիտնանք: «Աւելի վատ չի կրնար ըլլալ» ըսելով ավելի վատին հանդիպելու տարի մը չըլլար յուսանք 2017-ը: Մեր օրատեսուրը թող սնունդ դառնայ հոգիին այն մարդոց, որոնց համար Զրանդ Տիկը կ'ըսէ «իրենց ապրած դժոխքը դրախտի վերածողներ»:

OCAK JANUARY ՅՈՒՆՈՒՆ

Pt/Mo/Բ ₂	2	9	16	23	30
Sa/Tu/Գ ₂	3	10	17	24	31
Շա/We/Դ ₂	4	11	18	25	
Pe/Th/Ե ₂	5	12	19	26	
Cum/Fri/Ուր	6	13	20	27	
Ct/Sa/Օր	7	14	21	28	
Pa/Su/Կիր	1	8	15	22	29

ŞUBAT FEBRUARY ՓԵՏՐՈՒՆ

Pt/Mo/Բ ₂	6	13	20	27	
Sa/Tu/Գ ₂	7	14	21	28	
Շա/We/Դ ₂	1	8	15	22	
Pe/Th/Ե ₂	2	9	16	23	
Cum/Fri/Ուր	3	10	17	24	
Ct/Sa/Օր	4	11	18	25	
Pa/Su/Կիր	5	12	19	26	

MART MARCH ՍԱՐՏ

Pt/Mo/Բ ₂	6	13	20	27	
Sa/Tu/Գ ₂	7	14	21	28	
Շա/We/Դ ₂	1	8	15	22	29
Pe/Th/Ե ₂	2	9	16	23	30
Cum/Fri/Ուր	3	10	17	24	31
Ct/Sa/Օր	4	11	18	25	
Pa/Su/Կիր	5	12	19	26	

NİSAN APRIL ԱՊՐԷԼ

Pt/Mo/Բ ₂	3	10	17	24	
Sa/Tu/Գ ₂	4	11	18	25	
Շա/We/Դ ₂	5	12	19	26	
Pe/Th/Ե ₂	6	13	20	27	
Cum/Fri/Ուր	7	14	21	28	
Ct/Sa/Օր	1	8	15	22	29
Pa/Su/Կիր	2	9	16	23	30

MAYIS MAY ՍԱՅԻՍ

Pt/Mo/Բ ₂	1	8	15	22	29
Sa/Tu/Գ ₂	2	9	16	23	30
Շա/We/Դ ₂	3	10	17	24	31
Pe/Th/Ե ₂	4	11	18	25	
Cum/Fri/Ուր	5	12	19	26	
Ct/Sa/Օր	6	13	20	27	
Pa/Su/Կիր	7	14	21	28	

HAZİRAN JUNE ՅՈՒՆԻՍ

Pt/Mo/Բ ₂	5	12	19	26	
Sa/Tu/Գ ₂	6	13	20	27	
Շա/We/Դ ₂	7	14	21	28	
Pe/Th/Ե ₂	1	8	15	22	29
Cum/Fri/Ուր	2	9	16	23	30
Ct/Sa/Օր	3	10	17	24	
Pa/Su/Կիր	4	11	18	25	

TEMMUZ JULY ՅՈՒԼԻՍ

Pt/Mo/Բ ₂	3	10	17	24	31
Sa/Tu/Գ ₂	4	11	18	25	
Շա/We/Դ ₂	5	12	19	26	
Pe/Th/Ե ₂	6	13	20	27	
Cum/Fri/Ուր	7	14	21	28	
Ct/Sa/Օր	1	8	15	22	29
Pa/Su/Կիր	2	9	16	23	30

AĞUSTOS AUGUST ՕԳՈՍՏՈՍ

Pt/Mo/Բ ₂	7	14	21	28	
Sa/Tu/Գ ₂	1	8	15	22	29
Շա/We/Դ ₂	2	9	16	23	30
Pe/Th/Ե ₂	3	10	17	24	31
Cum/Fri/Ուր	4	11	18	25	
Ct/Sa/Օր	5	12	19	26	
Pa/Su/Կիր	6	13	20	27	

EYLÜL SEPTEMBER ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	4	11	18	25	
Sa/Tu/Գ ₂	5	12	19	26	
Շա/We/Դ ₂	6	13	20	27	
Pe/Th/Ե ₂	7	14	21	28	
Cum/Fri/Ուր	1	8	15	22	29
Ct/Sa/Օր	2	9	16	23	30
Pa/Su/Կիր	3	10	17	24	

EKİM OCTOBER ՅՈՒՅԵՍԹԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	2	9	16	23	30
Sa/Tu/Գ ₂	3	10	17	24	31
Շա/We/Դ ₂	4	11	18	25	
Pe/Th/Ե ₂	5	12	19	26	
Cum/Fri/Ուր	6	13	20	27	
Ct/Sa/Օր	7	14	21	28	
Pa/Su/Կիր	1	8	15	22	29

KASIM NOVEMBER ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	6	13	20	27	
Sa/Tu/Գ ₂	7	14	21	28	
Շա/We/Դ ₂	1	8	15	22	29
Pe/Th/Ե ₂	2	9	16	23	30
Cum/Fri/Ուր	3	10	17	24	
Ct/Sa/Օր	4	11	18	25	
Pa/Su/Կիր	5	12	19	26	

ARALIK DECEMBER ԴԵՍԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	4	11	18	25	
Sa/Tu/Գ ₂	5	12	19	26	
Շա/We/Դ ₂	6	13	20	27	
Pe/Th/Ե ₂	7	14	21	28	
Cum/Fri/Ուր	1	8	15	22	29
Ct/Sa/Օր	2	9	16	23	30
Pa/Su/Կիր	3	10	17	24	31

ՕՇԱԿ JANUARY ՅՈՒՆՆԻՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	1	8	15	22	29
Sa/Tu/Գ ₂	2	9	16	23	30
Շա/We/Դ ₂	3	10	17	24	31
Pe/Th/Ե ₂	4	11	18	25	
Cum/Fri/Ուր	5	12	19	26	
Ct/Sa/Օր	6	13	20	27	
Pa/Su/Կիր	7	14	21	28	

ՏՅԱԲԱՏ FEBRUARY ՓԵՏՏՈՒՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	5	12	19	26	
Sa/Tu/Գ ₂	6	13	20	27	
Շա/We/Դ ₂	7	14	21	28	
Pe/Th/Ե ₂	1	8	15	22	
Cum/Fri/Ուր	2	9	16	23	
Ct/Sa/Օր	3	10	17	24	
Pa/Su/Կիր	4	11	18	25	

ՄԱՐՏ MARCH ՍԱՐՏ

Pt/Mo/Բ ₂	5	12	19	26	
Sa/Tu/Գ ₂	6	13	20	27	
Շա/We/Դ ₂	7	14	21	28	
Pe/Th/Ե ₂	1	8	15	22	29
Cum/Fri/Ուր	2	9	16	23	30
Ct/Sa/Օր	3	10	17	24	31
Pa/Su/Կիր	4	11	18	25	

ՆՍՏԱՆ APRIL ԱՊՐԻՆ

Pt/Mo/Բ ₂	2	9	16	23	30
Sa/Tu/Գ ₂	3	10	17	24	
Շա/We/Դ ₂	4	11	18	25	
Pe/Th/Ե ₂	5	12	19	26	
Cum/Fri/Ուր	6	13	20	27	
Ct/Sa/Օր	7	14	21	28	
Pa/Su/Կիր	1	8	15	22	29

ՄԱՅԻՍ MAY ՍԱՅԻՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	7	14	21	28	
Sa/Tu/Գ ₂	1	8	15	22	29
Շա/We/Դ ₂	2	9	16	23	30
Pe/Th/Ե ₂	3	10	17	24	31
Cum/Fri/Ուր	4	11	18	25	
Ct/Sa/Օր	5	12	19	26	
Pa/Su/Կիր	6	13	20	27	

ՀԱՅՐԱՆ JUNE ՅՈՒՆՆԻՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	4	11	18	25	
Sa/Tu/Գ ₂	5	12	19	26	
Շա/We/Դ ₂	6	13	20	27	
Pe/Th/Ե ₂	7	14	21	28	
Cum/Fri/Ուր	1	8	15	22	29
Ct/Sa/Օր	2	9	16	23	30
Pa/Su/Կիր	3	10	17	24	

ՏԵՄՄԱՅ JULY ՅՈՒՆՆԻՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	2	9	16	23	30
Sa/Tu/Գ ₂	3	10	17	24	31
Շա/We/Դ ₂	4	11	18	25	
Pe/Th/Ե ₂	5	12	19	26	
Cum/Fri/Ուր	6	13	20	27	
Ct/Sa/Օր	7	14	21	28	
Pa/Su/Կիր	1	8	15	22	29

ԱՃՍՏՈՍ AUGUST ՕՊՈՍՏՈՍԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	6	13	20	27	
Sa/Tu/Գ ₂	7	14	21	28	
Շա/We/Դ ₂	1	8	15	22	29
Pe/Th/Ե ₂	2	9	16	23	30
Cum/Fri/Ուր	3	10	17	24	31
Ct/Sa/Օր	4	11	18	25	
Pa/Su/Կիր	5	12	19	26	

ԵՂՎՆՆԻՍ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԱՅԿՏԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	3	10	17	24	
Sa/Tu/Գ ₂	4	11	18	25	
Շա/We/Դ ₂	5	12	19	26	
Pe/Th/Ե ₂	6	13	20	27	
Cum/Fri/Ուր	7	14	21	28	
Ct/Sa/Օր	1	8	15	22	29
Pa/Su/Կիր	2	9	16	23	30

ԵՔԻՄ OCTOBER ՅՈՒՆՆԻՄԱՐ

Pt/Mo/Բ ₂	1	8	15	22	29
Sa/Tu/Գ ₂	2	9	16	23	30
Շա/We/Դ ₂	3	10	17	24	31
Pe/Th/Ե ₂	4	11	18	25	
Cum/Fri/Ուր	5	12	19	26	
Ct/Sa/Օր	6	13	20	27	
Pa/Su/Կիր	7	14	21	28	

ԿԱՏԻՄ NOVEMBER ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	5	12	19	26	
Sa/Tu/Գ ₂	6	13	20	27	
Շա/We/Դ ₂	7	14	21	28	
Pe/Th/Ե ₂	1	8	15	22	29
Cum/Fri/Ուր	2	9	16	23	30
Ct/Sa/Օր	3	10	17	24	
Pa/Su/Կիր	4	11	18	25	

ԱՐԱԼԻԿ DECEMBER ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Pt/Mo/Բ ₂	3	10	17	24	31
Sa/Tu/Գ ₂	4	11	18	25	
Շա/We/Դ ₂	5	12	19	26	
Pe/Th/Ե ₂	6	13	20	27	
Cum/Fri/Ուր	7	14	21	28	
Ct/Sa/Օր	1	8	15	22	29
Pa/Su/Կիր	2	9	16	23	30

2017 OCAK JANUARY ՅՈՒՆՈՒՄ

1	Pa/Su/Կիր	Yılbaşı
2	Pt/Mo/Բ2	
3	Sa/Tu/Գ2	
4	Շa/We/Պ2	
5	Pe/Th/Ե2	
6	Cum/Fri/Որ	
7	Cu/Sa/Շբ	
8	Pa/Su/Կիր	
9	Pt/Mo/Բ2	
10	Sa/Tu/Գ2	
11	Շa/We/Պ2	
12	Pe/Th/Ե2	
13	Cum/Fri/Որ	
14	Cu/Sa/Շբ	
15	Pa/Su/Կիր	
16	Pt/Mo/Բ2	
17	Sa/Tu/Գ2	
18	Շa/We/Պ2	
19	Pe/Th/Ե2	
20	Cum/Fri/Որ	
21	Cu/Sa/Շբ	
22	Pa/Su/Կիր	
23	Pt/Mo/Բ2	
24	Sa/Tu/Գ2	
25	Շa/We/Պ2	
26	Pe/Th/Ե2	
27	Cum/Fri/Որ	
28	Cu/Sa/Շբ	
29	Pa/Su/Կիր	
30	Pt/Mo/Բ2	
31	Sa/Tu/Գ2	

ŞUBAT FEBRUARY ФԵՏՐՈՒԱՐ 2017

1	Ça/We/ՊԶ	
2	Pe/Th/ԵԶ	
3	Cum/Fri/Ուր	
4	Ci/Sa/Օր	
5	Pa/Su/Կիր	
6	Pt/Mo/ԲԶ	
7	Sa/Tu/ԳԶ	
8	Ça/We/ՊԶ	
9	Pe/Th/ԵԶ	
10	Cum/Fri/Ուր	
11	Ci/Sa/Օր	
12	Pa/Su/Կիր	
13	Pt/Mo/ԲԶ	
14	Sa/Tu/ԳԶ	
15	Ça/We/ՊԶ	
16	Pe/Th/ԵԶ	
17	Cum/Fri/Ուր	
18	Ci/Sa/Օր	
19	Pa/Su/Կիր	
20	Pt/Mo/ԲԶ	
21	Sa/Tu/ԳԶ	
22	Ça/We/ՊԶ	
23	Pe/Th/ԵԶ	
24	Cum/Fri/Ուր	
25	Ci/Sa/Օր	
26	Pa/Su/Կիր	
27	Pt/Mo/ԲԶ	
28	Sa/Tu/ԳԶ	

2017 MART MARCH ՄԱՐՏ

1	Շա/Պե/Գ ₂	
2	Քե/Թի/Է ₂	
3	Cum/Ֆր/Ուր	
4	Ct/Տա/Շբ	
5	Քա/Տս/Կիր	
6	Քտ/Մո/Բ ₂	
7	Տա/Կու/Գ ₂	
8	Շա/Պե/Գ ₂	
9	Քե/Թի/Է ₂	
10	Cum/Ֆր/Ուր	
11	Ct/Տա/Շբ	
12	Քա/Տս/Կիր	
13	Քտ/Մո/Բ ₂	
14	Տա/Կու/Գ ₂	
15	Շա/Պե/Գ ₂	
16	Քե/Թի/Է ₂	
17	Cum/Ֆր/Ուր	
18	Ct/Տա/Շբ	
19	Քա/Տս/Կիր	
20	Քտ/Մո/Բ ₂	
21	Տա/Կու/Գ ₂	
22	Շա/Պե/Գ ₂	
23	Քե/Թի/Է ₂	
24	Cum/Ֆր/Ուր	
25	Ct/Տա/Շբ	
26	Քա/Տս/Կիր	
27	Քտ/Մո/Բ ₂	
28	Տա/Կու/Գ ₂	
29	Շա/Պե/Գ ₂	
30	Քե/Թի/Է ₂	
31	Cum/Ֆր/Ուր	

ԲՐԼՐԻԿԵ ԿԱՅԱՄ ԻՇԻՆ ՐԵԲԱԿ, ՐԵԲԱԿ ԻՇԻՆ ԲՐԼՐԻԿԵ ԿԱՅԱՄ

PROSPERITY FOR COEXISTENCE, COEXISTENCE FOR PROSPERITY

ԲԱՐՐՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԱՊՐԵԼՈՒ ՀԱՍԱՐ, ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԱՊՐԻԼ ԲԱՐՐՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐ

İlk olarak İran’da yetiştirildiği düşünülen nar, yüzlerce tanesini tek bir gövde altında toplayabilme özelliğiyle, farklı kültürlerde yüzyıllardır bereketin sembolüdür. Ermenistan’ın millî sembollerinden olan bu meyvenin, içindeki tanecik sayısı kadar bolluk getireceğine inanılır. Yeni başlangıçlara bereket getireceği inancıyla, evlenen çiftlerin kapı eşiklerinde, yeni yıl kutlamalarında kırılır. Nar motifi, tekin içinde ‘çok’ olunabileceğinin simgesi olarak, Osmanlı sanatında da sıkça karşımıza çıkar ve bize birlikte yaşamının güzelliğini hatırlatır.

Considered to have originated in Iran, the pomegranate, with its multiple seeds contained in a single husk, has been regarded as a symbol of fertility and prosperity for ages. It’s the national symbol of Armenia and believed to bring abundance to one’s life as the number of seeds it contains. Due to this belief, a pomegranate is broken at the doorstep of newlyweds, and on New Year’s in Turkey to ensure richness in the future. The pomegranate is also used as a recurring theme in Ottoman art for representing the existence of many within the single. Regardless, its alluring power transcends cultures and reminds us of the beauty of coexistence.

Նուռը, մեկ մարմնի մեջ հարիւրներով հատիկ մեկտեղելու յատկութիւնով եղած է առատութեան խորհրդանշիչ գանազան մշակոյթներու մէջ: Կը կարծուի թէ առաջին անգամ Պարսկաստանի մէջ մշակուած է այս պտուղը, այսուհանդերձ Հայաստանի ազգային խորհրդանշիչն է նուռը: Այստեղ կը հաւատան թէ նուռը առատութիւն կ’ընծայէ իր մէջի հատիկներուն քանակութեան չափ: Նոր ձեռնարկի մը սեմին կամ նորապսակ զոյգերու դրան շեմին, Ամանորին, Նուռ կը կտորեն: «Մէկի մէջ շատ» ըլլալու կարելիութիւնը խորհրդանշող նուրը յաճախ մեր դէմ կ’ելլէ Օսմանեան արուեստի նմոյշներու մէջ ու մեզ կը յիշեցնէ երբեմնի միասնաբար ապրելու գեղեցկութիւնը:

26 Pazartesi Monday *Երկուշաբթի*

52.
HAFTA
WEEK
ՇԱԲԱԹ

27 Salı Tuesday *Երեքշաբթի*
Gağend

28 Çarşamba Wednesday *Չորեքշաբթի*

29 Perşembe Thursday *Հինգշաբթի*

ՕՇԱԿ JANUARY ՅՈՒՆՈՒԲԱՐ

Cuma Friday *Ուրբաթ* 30

Cumartesi Saturday *Շաբաթ* 31

Gağant | New Year | Կաղանդ

Pazar Sunday *Կիրակի* 1

Yılbaşı | New Year's Day | Ամանոր

BERABER AZ MI TUZ EKMEK YEDİK COOK FOR PEACE

ՔԻՉ ԵՆՔ ՄԻԱՍԻՆ ԱՂ ՈՒ ՀԱՅ ԿԵՐԵԼ

Kars Şehir ve Kültür Araştırmaları Derneği'nin Gümrü Kalkınma Vakfı işbirliğiyle 2015'te başlattığı 'Beraber Az Mı Tuz Ekmek Yedik' başlıklı yemek atölyesi Karslı ve Gümrülü kadınları aynı mutfakta bir araya getirip, beraber ürettikleri ve paylaştıkları bir platform sağladı. Çalışma, siyasiler arasında çoğu kez politik hesaplara malzeme edilen yöresel ve millî tatların aslında ne kadar benzer, ne kadar ortak olduklarına dikkat çekip, sınırın iki tarafındaki yemek kültürü üzerinden Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesine katkı sunmayı hedefliyor.

In 2015, Kars City and Culture Research Association in cooperation with Gyumri Development Foundation initiated the workshop called 'Cook for Peace' which brought women from Kars and Gyumri together in a kitchen and allowed them to present the dishes they cooked together. The project aims to support Turkey-Armenia normalization process by pointing out the similarities of the local and the so-called national tastes in countries' food culture on both sides of the border which are usually used as a tool of distinction by politicians.

Կարս Քաղաքի Մշակութային Ուսումնասիրություններու Միությունը եւ Գիւմրիի Չարգացման Հիմնարկը, 2015-ին միատեղ կազմակերպեցին «Քիչ ԵՆՔ միասին աղ ու հաց կերել» ուսուցիչի աշխատանոցը, ուր Կարսեցի եւ Գիւմրեցի կանայք նոյն խոհանոցին մէջ իրար քով գալով, միասին արտադրելու հարթակ մը կազմեցին: Աշխատանքը կը միտի քաղաքականացուած եւ ազգայնացուած ուսուցիչներու իրար նման ըլլալուն ուշադրութիւն դարձնել եւ սահմանին երկու կողմերու ուսուցիչի մշակոյթին վրայէն թուրքիա-Հայաստան յարաբերութիւններու բնականոնացման ծառայել:

OCAK JANUARY ՅՈՒՆՈՒԱՐ

2 Pazartesi Monday *Երկուշաբթի*

1.
HAFTA
WEEK
ՇԱԲԱԹ

3 Salı Tuesday *Երեքշաբթի*

4 Çarşamba Wednesday *Չորեքշաբթի*

5 Perşembe Thursday *Հինգշաբթի*

Cuma Friday *Ուրբաթ*

6

Noel | Christmas | Սուրբ Ծնունդ

Theofania

Denho

Cumartesi Saturday *Շաբաթ*

7

Hızır Orucu

Pazar Sunday *Կիրակի*

8

Hızır Orucu

SOFRA ADABI

TABLE MANNERS

ՆԻՍՏՈՒԿԱՑ՝ ՍԵՂԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Eskilerin adab-ı muaşeret kitaplarında yan yana dizili çatal bıçakların dıştan içe doğru bir sıra eşliğinde kullanılması, çorbanın höpürdetmeden, zeytinin çatalın ucundan fırlatılmadan yenmesi diye anlatılırdı sofrada. İki el de hep masanın üzerinde olmalıydı. Oysa sofrada en çok muhabbetiyle sınılanır. Birbirinin gözünün içine bakabildikleriyle ve sadece onlarla sofraya oturmaktır adap. Yürekten bir “afiyet olsun”, “eline sağlık” diyebilmektir. Bölüşülen ekmek ve su, hayat yeminidir ne de olsa. Adap dediğin de, en çok güven.

In etiquette books of old, table manners consisted of using crockery from the outside in. This meant not slurping your soup and taking care not to fling olives from the end of your forks. Both hands had to be on the table. Whereas, a meal is most often evaluated by the conversation. Propriety consists of only sitting down to eat with those you can look in the eye and being able to say “bon appetit” or “thank you” genuinely from the heart. The shared bread and water is a vow for life, after all. And what you call decorum is above all trust.

Անցեալի քաղաքավարութեան գիրքերը սեղանի նիստուկացը կը պատմէին ըստ հետեւեալի՝ դանակն ու պատառաքաղները պէտք է գործածել դուրսէն ներս, թով թովի, կարգով, ապուրը պէտք է խմել առանց ձայնի, ձիթապտուղը պէտք է ուտել առանց թոցնելու պատառաքաղի ծայրէն: Երկու ձեռքերն ալ պէտք է ըլլան սեղանին վրայ: Մինչդեռ սեղանը կը կշռուի իր շուրջ դարձած գրոյցով: Կանոնը սեղանի նիստիլ է միայն անձերու հետ, որոնց աչքին մէջ կրնաս նայիլ: Սրտանց «բարի ախորժակ», «ձեռքերուդ դալար» կարենալ ըսել է: Յացն ու ջուրը որ կը բաժնես՝ կեանքի ուխտ մըն է վերջապէս: Իսկ նիստուկացը՝ վստահութիւն:

MICHELIN REHBERİ

THE MICHELIN GUIDE

«ՄԻՇԵԼԻՆ»Ի ՈՒՂԵՑՈՅՑԸ

Rehberin hikâyesi 1926 yılında, Michelin lastiklerinin sahibi André Michelin'in, müşterileri için, yol üzerindeki araba tamircilerinin, benzin istasyonlarının ve yemek yenecek yerlerin listesini hazırlamasıyla başlar. Seçilen rotalardaki restoranlar anonim kişiler tarafından denetlenir ve bu restoranlara yıllık olarak üç farklı seviyede yıldız verilir. Restoranın görevi, kazandığı bu ünlü sembolü ertesi yıl da korumaktır. Bir yıldız 'alanında çok iyi', iki yıldız 'mükemmel (rotayı değiştirmeye değer) yemek', üç yıldız 'fevkalade (özel bir yolculuğa değer) aşçılık' anlamına geliyor.

The Guide began in 1926 as a list of petrol stations, car repair shops and restaurants compiled by André Michelin, the owner of the tire company for his customers on their routes. The restaurants on the chosen routes would be inspected by anonymous people and they would receive three stars of differing levels annually. The aim of the restaurants would be to maintain this famous symbol each consecutive year. Single star means 'very good within its category', two stars mean 'excellent (food well worth changing your route for)', three stars mean 'magnificent (cooking of a level worth a special trip)'.

Ուղեցոյցին պատմութիւնը կը սկսի 1926-ին, երբ «Միշելին» անիւներուն սեփականատերը՝ Անտրէ Միշելին իր յաճախորդներուն համար կը պատրաստէ ցուցակ վը, որ ցոյց կու տար ճանապարհներուն վրայ գտնուող ինքնաշարժի արհեստանոցները, լցակայանները ու ճաշարանները: Այս ճաշարանները անանուն անձերու կողմէ կ'ենթարկուէին քննութեան ու ամէն տարի անոնց երեք տարբեր աստիճանի աստղ վը կը տրուէր: ճաշարանը պարտ էր պահպանելու իր վարկանշային աստղը՝ մինչեւ յաջորդ տարի: «Միշելին»ի աստղերը կը նշանակէն. մէկ աստղ՝ իր ոլորտին մէջ շատ լաւ է, երկու աստղ՝ հոյակապ, կարելի է ճանապարհ փոխել այս ուստելիքին համար, երեք աստղ՝ գերազանց՝ արժանի յատուկ ուղեւորութեան:

KİMİ TATLI PEŞİNDE, KİMİNİNSE TUZU YOK SOME WANT SWEETS, SOME DON'T EVEN HAVE SALT* ՄԻՆ ԱՆՈՒՇԻ ԵՏԵՒԷՆ ԻՍԿ ՄԻՒՍԸ ԱՂ ՉՈՒՆԻ

Sofraları ve mutlulukları dostlarla yaşamının değerine atıfta bulunan ‘Halil İbrahim sofrası’ deyimini kökenini dinsel metinlerde, Hz. İbrahim’in dost kişiliği nedeniyle ‘halil’ (dost) sıfatını almasında bulur. Ancak aynı deyim, Türkiye’deki 80 sonrası kuşağın muhayyilesinde, popüler kültürümüzün en kendine özgü isimlerinden olan Barış Manço’yla anılır. Öyle ya, ‘Halil İbrahim Sofrası’ şarkısının klibinde, Manço’nun “İçi boş tencerenin bu sofrada yeri yok” derken, tencereyi bir karateci darbesiyle aşağı fırlattığı sahneyi hangimiz unutabiliriz ki?

The origins of the Turkish saying, ‘Halil İbrahim sofrası’ (the dinner table of Halil İbrahim) refers to the value of friendship when sharing food or happiness. This stems from religious texts where the friendly prophet İbrahim was given the title ‘halil,’ meaning friend. However, thanks to the imagination of the post 1980s generation, the very same idiom is also used to personify Barış Manço, one of the most distinctive personalities of our popular culture. After all, who can ever forget the scene in his video clip for the song, ‘Halil İbrahim sofrası’ where he sings “There is no place at this table for an empty pot”* and kicks it off the table with a karate kick?

*Lyrics from above mentioned song

«Հալիլ Իպրահիմի Սեղանը» կամ հայերուն «Հայր Աբրահամի պերբէթը» խօսքը կ’ակնարկէ երջանկութիւնը եւ սեղանները միասնաբար վայելել բարեկամներով: Այս ասոյթը ծագում առած է կրօնական գրութիւններէ ուր Աբրահամը կը կոչուի “Հալիլ” մակդիրով իր սիրալիք անձնատրութեանը պատճառաւ: Այս խօսքը 80-ականներու սերունդին յիշողութեան մէջ տեղ գրաւած է երգիչ Պարըշ Մանջօի անուան հետ միասին: Յիշեցէք «Հալիլ Իպրահիմի Սեղանը» անուն երգի տեսահոլովակը. Կարելի է՞ մոռնալ այդ տեսարանը, ուր Մանջօ կիցով մը տապալած էր կաթսան, ըսելով «դատարկ կաթսան գործ չունի այս սեղանին վրայ»:

